

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/43/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3115213872
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3115213872.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v spore žalobkyne R. T., rod. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. Y. XXXX/XX, P., zastúpenej JUDr. Jiřím Choutkom, advokátom, so sídlom Štúrovo námestie 121, Trenčín proti žalovanému I. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. Y. XXXX/XX, P., zastúpenému LAW FIRM, s.r.o., so sídlom Špitálska 10, Bratislava o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, na odvolania žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 27C/241/2015-220 zo dňa 18. decembra 2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný **m á** proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo strán sporu tak, že do výlučné vlastníctva žalobkyne prikázal osobné motorové vozidlo značky Dacia Logan, červenej farby, EČV: P VIN: UU1LSDAAH34430531, do výlučného vlastníctva žalovaného prikazuje byt č. XX na 1. pochodí vo vchode XX bytového domu súp.č. XXXX postaveného na parcele č. XXXX/X vrátane podielu priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu o veľkosti 52/1922 zapísaný na LV č. XXXX pre Okres Trenčín, Obec Trenčín, k.ú. Trenčín ako aj spoluvlastnícky podiel k pozemku KNC parc.č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 974 m² o veľkosti 52/1922 zapísaný na LV č. XXXX pre Okres Trenčín, Obec Trenčín, k.ú. Trenčín, žalovanému prikázal spoločný záväzok voči spol. Tatra banka, a.s. zo zmluvy o hypotekárnom úvere č. 2003032800 vo výške nesplateného zostatku v sume 14.117,05 eur, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni na vyrovnanie jej podielu sumu 8.325,58 eur, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku a nakoniec o náhrade trov konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Na odôvodnenie tohto rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala, aby súd vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo strán sporu po rozvode manželstva (ďalej aj ako BSM). Súd vykonal v spore dokazovanie, ktorého výsledky posúdil podľa § 143, § 148 ods. 1, § 149 ods. 1, 3, 4, § 150 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že manželstvo strán sporu bolo uzavreté dňa 18.11.2000, pričom rozvedené bolo rozsudkom Okresného súdu Trenčín č.k. 26P/390/2012-71 zo dňa 29.11.2003, právoplatným dňa 11.12.2013, pričom zánikom manželstva zaniklo aj BSM strán sporu. K jeho vyporiadaniu dohodou nedošlo, pričom žaloba s návrhom na jeho vyporiadanie bola súdu doručená dňa 18.06.2015, teda pred uplynutím lehoty 3 rokov od zániku BSM, a teda súd musel žalobu meritórne prejednať. Zo zhodných tvrdení strán sporu vyplynulo, že za trvania manželstva strany ako manželia nadobudli do BSM nasledovné aktíva - nehnuteľné a hnutel'né veci patriace do BSM: - byt č. XX na 1. pochodí vo vchode XX bytového domu súp.č. XXXX postaveného na parcele č. XXXX/X vrátane podielu priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu

o veľkosti 52/1922 zapísaný na LV č. XXXX pre k.ú. Trenčín, - spoluvlastnícky podiel k pozemku KNC parc.č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 974 m², na ktorom stojí predmetný bytový dom, o veľkosti 52/1922, zapísaný na LV č. XXXX pre k.ú. P., - osobné motorové vozidlo zn. Dacia Logan, červenej farby, EČV: P VIN UU1LSDAAH34430531. Na základe zhodných tvrdení strán sporu hodnota nehnuteľnosti bola ustálená obomi na sumu 42.068,03 eur (na pojednávaní dňa 10.10.2017) a hodnota osobného motorového vozidla v konaní bola nimi ustálená na sumu 500,- eur (na pojednávaní dňa 21.08.2018). Za účelom ohodnotenia týchto vecí patriacich do BSM súd preto nevykonával žiadne dokazovanie a vychádzal z týchto zhodných tvrdení strán sporu. Pre úplnosť súd poukázal na to, že pokiaľ žalobkyňa v záverečnej reči uviedla, že byt by mal mať hodnotu 65.000,- eur, toto svoje tvrdenie nepreukázala a ani za týmto účelom neprodukovala žiadne návrhy na doplnenie dokazovania, a preto súd vychádzal z hodnoty bytu ustálenej stranami počas konania. Ďalej súd konštatoval, že v konaní neboli ani jednou stranou tvrdené také dôvody a ani súd nevzhliadol taký dôvod, ktorý by odôvodňoval odchýlenie sa od pravidla obsiahnutého v § 150 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Súd preto ustálil, že podiely žalobkyne a žalovaného sú u každého o veľkosti 1/2. Čo sa týka rozhodnutia o tom, komu súd prikáže do vlastníctva osobné motorové vozidlo, súd vychádzal zo vzájomnej dohody strán sporu, že motorové vozidlo má byť prikázané do výlučného vlastníctva žalobkyne, ktorá prejavila záujem o toto vozidlo, s čím žalovaný súhlasil. Okrem toho súd vzal do úvahy, že motorové vozidlo výlučne od rozvodu manželstva drží a užíva žalobkyňa, a teda táto ho jeho užívaním aj opotrebuje a hnuťelná vec má byť spravidla prikázaná tomu, u koho dochádza k jej amortizácii. Preto bolo dôvodné prikázať jej uvedené motorové vozidlo do výlučného vlastníctva, čo súd samostatným výrokom učinil. Čo sa týka rozhodnutia o tom, komu súd prikáže do vlastníctva byt, uvedená otázka pritom bola v zásade najdôležitejšia pre obe strany sporu, keďže každý z nich ho chcel prikázať do svojho vlastníctva. Pokiaľ žalobkyňa navrhovala alternatívu spočívajúcu v tom, že by súd nariadil jeho predaj a rozdelil výťažok medzi obe strany, súd konštatuje, že takýto spôsob vyporiadania BSM k nehnuteľnosti nie je prípustný, nakoľko nie je možné vylúčiť, že predaj nakoniec nebude realizovaný, byt by ostal nepredaný, a teda ani výťažok by nebolo možné rozdeliť medzi strany. Takýmto spôsobom by k vyporiadaniu bytu prakticky ani nedošlo a taký stav zákon nepredpokladá, keď súdu vzniká povinnosť BSM vyporiadať (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 22Cdo/680/2005 z 15.06.2006). Iný spôsob, ako prikázať byt do vlastníctva jednej alebo druhej sporovej strane, súd nevidel, keďže ani jeho prikázanie do podielového spoluvlastníctva do úvahy neprichádza, nakoľko ide len o výnimočné opatrenie, keď nemožno zvoliť iné vhodné riešenie (napr. ak ani jeden z bývalých manželov nemá financie na vyplatenie druhého) a takéto rozhodnutie musí byť odôvodnené konkrétnymi okolnosťami prípadu. Za daného stavu súd takýto spôsob vyporiadania nehodnotí ako prijateľný (najmä pokiaľ jeden z manželov disponuje prostriedkami k výplatu druhého manžela), a to aj vzhľadom na narušené vzťahy medzi bývalými manželmi, ktoré by vyvolávali iba ďalšie rozpory ohľadom užívania spoločného bytu. Takéto riešenie by nebolo konečným a komplexným vyporiadanim majetkových vzťahov medzi stranami a vyvolalo by pravdepodobne iba ďalšie spory. Súd preto vzhľadom na vykonané dokazovanie ustálil, že byt bude prikázaný do výlučného vlastníctva žalovaného, a to i napriek tomu, že žalobkyňa od rozvodu v byte býva s dvomi toho času ešte maloletými dcérami. Súd vzal do úvahy fakt, že žalobkyňa síce od rozvodu byt obýva (žalovaný podľa nesporných tvrdení v byte nebýva, býva od rozvodu u sestry), avšak v súvislosti s užívaním bytu je to predovšetkým žalovaný, ktorý hradí náklady spojené s vlastníctvom a užívaním bytu, čoho výsledkom je aj právoplatný platobný rozkaz č.k. 20C/19/2017-26 zo dňa 10.05.2017, právoplatný dňa 02.08.2017, kde bola žalobkyňa zaviazaná k úhrade sumy 792,40 eur s príslušenstvom titulom nákladov spojených s užívaním bytu (nárok bol pôvodne spolu s inými nárokmi uplatnený v konaní sp.zn. 20C/29/2016, ktoré konanie bolo právoplatne zastavené pre späťvzatie žaloby, pričom nárok na úhradu sumy titulom nákladov spojených s užívaním bytu bol vylúčený na samostatné konanie do sp.zn. 20C/19/2017- pozn. súdu). Tiež bolo preukázané, že žalobkyňa nehradí pravidelne náklady spojené s užívaním bytu, v ktorom býva, keď nedoplatok k 31.10.2018 na úhradách činí 1.059,44 eur. Okrem toho žalobkyňa svojím konaním spôsobila, že byt je toho času zaťažený záložným právom na základe rozhodnutia Daňového úradu v Trenčíne zo dňa 15.05.2018 z dôvodu jej daňového nedoplatku. Takisto nebolo žalobkyňou rozporované tvrdenie, že žalovaný uhradil nedoplatok na dani z nehnuteľnosti - bytu za roky 2015-2018, hoci byt neužíva. Rovnako tak jedine žalovaný uhrádza od rozvodu aj všetky splátky hypotekárneho úveru od Tatra banka, a.s., v prospech ktorej je byt založený. V neposlednom rade je treba dodať i to, že žalovaný uhrádza ručiteľovi C. sumy splátok úveru od Prvej stavebnej sporiteľne, a.s., ktoré ručiteľ uhrádza namiesto dlžníkov (ktorými nie je ani jedna zo sporových strán, ale rodičia žalobkyne), ale ktoré úverové prostriedky boli použité na nadobudnutie a zveľadenie bytu patriaceho do BSM. Súd konštatoval, že je to žalovaný, ktorý sa vo výrazne prevažujúcej miere pričiňuje o to, aby všetky

záväzky spojené s vlastníctvom bytu boli uhradené, naproti tomu žalobkyňa v dôsledku svojej neriešenej platobnej neschopnosti spôsobila, že byt je zaťažený ďalšou ťarchou, ktorá sťažuje nakladanie s bytom. Sama splátky hypotekárneho úveru neuhrádzala ani len sčasti (podľa svojich možností), a to ani v čase začatia konania, keď ešte deklarovala svoju platobnú schopnosť, rovnako tak len nepravidelne uhrádzala platby spojené s užívaním bytu. Súd uviedol, že si je vedomý, že žalobkyňa sa stará o dve dcéry (17 a 16 ročné) a musí prihliadať aj na túto okolnosť a ich záujmy, ale mal za to, že nie je v záujme maloletých detí, aby byt bol prikázaný do výlučného vlastníctva žalobkyne, ktorá sama deklaruje platobnú neschopnosť, neschopnosť žalovaného vyplatiť, nemožnosť vziať si úver a nemožnosť splácať hypotekárny úver, ktorá toho času má záväzky voči správcovi dane, Sociálnej i zdravotnej poisťovni, za stavu, keď sú evidované aj nedoplatky na úhradách za byt. Súd konštatoval, že prikázaním bytu do výlučného vlastníctva žalobkyne by boli aj deti vystavené riziku, že o obydlie náhle a nútene prídu z dôvodu, že sa niektorý z veriteľov žalobkyne rozhodne uspokojiť svoju pohľadávku voči žalobkyni práve predajom bytu (výkonom záložného práva - banka, daňový úrad, zákonné záložné právo ostatných vlastníkov bytov v bytovom dome). V takom prípade by žalobkyňa a ani jej deti nemali obydlie vôbec bez ohľadu na ich vôľu v tomto byte zotrvať. Uvedené nepochybne nie je v záujme detí, naproti tomu, aj v záujme detí je byt udržať vo vlastníctve toho z rodičov, ktorý je schopný náklady naň uhrádzať, splátky hypotekárneho úveru splácať za účelom zachovania bytu, kde budú deti môcť tráviť čas a kde sa budú môcť zdržiavať aspoň v rámci trávenia času s otcom. Žalovaný pritom deklaroval záujem v byte bývať, urobiť v ňom miesto pre deti a byt dcéram následne prenechať. Okrem toho bolo treba vziať do úvahy aj fakt, že dcéry t.č. majú 16 a 17 rokov, podľa tvrdení žalobkyne plánujú odísť študovať na vysokú školu do iného mesta, a preto pre takmer dospelé deti v tomto veku nie je zmena prostredia natoľko stresujúca, ako deti mladšie, ktoré si vážnosť situácie nedokážu ešte v plnej miere uvedomiť. Sama žalobkyňa pritom deklarovala záujem odsťahovať sa do okolia Žiliny či Martina s plánovaným nástupom detí na vysokú školu v Martine, a preto celkom zrejme nie sú ani žalobkyňa ani deti natoľko naviazané na toto obydlie, aby nebolo možné si u nich predstaviť presťahovanie sa do iného bytu. Na druhej strane, za adekvátneho výplatku z vyporiadacieho podielu od žalovaného, bude v silách žalobkyne nájsť primerané bývanie a hradiť z neho aspoň dočasne náklady spojené s užívaním prenajatého bytu, prípadne tiež uhradiť si záväzky, ktoré má voči spomínaným veriteľom a uľahčiť si tak svoju ekonomickú situáciu. Úprimnosť záujmu žalobkyne o byt pritom spochybňuje aj jej postoj deklarovaný už na začiatku konania. Žalobkyňa prejavovala záujem o prikázanie bytu do jej výlučného vlastníctva s tým, že bude ochotná vyplatiť žalovaného sumou 10.000,- eur. Na druhej strane však alternatívne navrhovala, že ak bude žalovaný ochotný vyplatiť jej 15.000,- eur (bez preukázania dôvodu, prečo žiada o uvedené navýšenie), bude súhlasiť, aby si byt žalovaný ponechal. Takéto kalkulovalie teda podľa názoru súdu nenasvedčuje serióznemu záujmu žalobkyne skutočne v byte natrvalo zotrvať a nenasvedčuje to ani jej väzbe k tomuto bytu. Ak by súd zaviazal žalobkyňu na výplatu podielu žalovaného v súvislosti s prikázaním bytu do jej výlučného vlastníctva, žalovaný by s prihliadnutím na platobnú neschopnosť žalobkyne (keď sama uviedla, že nemá financie na výplatu) bol s najväčšou pravdepodobnosťou nútený domáhať sa splnenia pohľadávky nútene v exekúcii, a teda takéto rozhodnutie by bolo len ťažko dobrovoľne vykonateľné. Okrem toho nie je možné od kohokoľvek v obdobnej situácii spravodlivo žiadať, aby strpel návrh žalobkyne, že by prípadný vyporiadací podiel žalovanému vyplatila s odkladom až dovtedy, keď dcéry skončia vysokú školu (teda s prihliadnutím na dĺžku vysokoškolského štúdia v časovom horizonte 5 a viac rokov), keďže na základe rozhodnutia súdu musí byť lehota stanovená rozumne a primerane, pričom lehota na plnenie v navrhovanom rozsahu takéto atribúty nespĺňa. Rovnako tak žiadosť o splatenie splátok vyrovnacieho podielu vo výške 150,- eur mesačne zo strany žalobkyne súd nepovažoval za akceptovateľné s prihliadnutím na výšku výplatku, ktorý by žalobkyňa bola povinná uhradiť žalovanému. Okrem toho splátky by nútili žalovaného, aby na splnenie dlhu čakal neprimerane dlhý čas, naviac, pokiaľ žalobkyňa má preukázateľne viacero záväzkov, bola by otázna schopnosť dodržať platobnú disciplínu. Na druhej strane žalovaný preukázal schopnosť svoju povinnosť vyplatiť žalobkyni finančné prostriedky prakticky okamžite, keď už jednak skôr v roku 2017 predložil (síce iba časovo obmedzený) úverový certifikát a rovnako tak preukázal prísľub požičania finančných prostriedkov od svedka Y., ktorý vo svojej výpovedi deklaroval prísľub pôžičky žalovanému bez ohľadu na jej výšku, keďže ako podnikateľ disponuje dostatočnými prostriedkami, pričom tento zámer je ochotný a pripravený splniť okamžite po tom, čo ho o to žalovaný požiadala, bez ohľadu na výšku požadovaných finančných prostriedkov. Súd mal vykonaným dokazovaním dostatočne preukázanú schopnosť žalovaného vyplatiť žalobkyňu titulom vyporiadacieho podielu, čo spolu s ostatnými uvádzanými okolnosťami bolo dôvodom, prečo súd pristúpil k prikázaniu bytu do výlučného vlastníctva žalovaného, ako jediná za daného stavu akceptovateľná alternatíva, ktorá súčasne nie je v rozpore so záujmom detí (z dôvodov už vyššie uvedených) a ktorá je bez rizika prípadného núteného predaja bytu v rámci výkonu záložného práva

pre pohľadávky, pre ktoré je byt zaťažený ťarchami. Bolo povinnosťou súdu dbať o to, aby nebol majetok vo väčšej hodnote, a teda aj suma na vyrovnanie podielov, prikázaný tej strane sporu, ktorej jeho majetkové pomery objektívne neumožňujú túto sumu uhradiť, resp. pre ktorú by uhradenie tejto sumy bolo obzvlášť ťaživé. Ak súd nerešpektuje tento princíp, sú tým dotknuté obe strany - oprávnená strana tým, že včas nedostane požadované plnenie a povinná strana tým, že ju môžu postihnúť dôsledky spojené s vymáhaním dlhu. Na vyvodenie opačného by museli byť splnené obzvlášť závažné dôvody, ktoré ale súd s poukazom na už opísané dôvody, pre ktoré rozhodol o prikázaní bytu do vlastníctva žalovaného, v prejednávanej veci nevidel (k tomu rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR z 12.07.2012 sp.zn. 22Cdo/3268/2010). Súd preto samostatným výrokom rozsudku prikázal byt do výlučného vlastníctva žalovaného. Okrem toho bolo preukázané, že žalovaný dňa 17.12.2008 (po uzavretí manželstva) začal podnikáť ako živnostník na základe živnostenského oprávnenia pod obchodným menom I. T., IČO: 34942343 v zapísaných predmetoch podnikania. Hodnota podniku bola stranami tiež po vzájomnom konsenze ustálená a to na sumu 19,- eur (na pojednávaní dňa 10.10.2017). Súd konštatoval, že podnik manžela - živnostníka a ani jeho jednotlivé zložky, vrátane hnutelných a nehnuteľných vecí, nepatria do BSM v dôsledku skutočnosti, že podľa svojej povahy slúžia výkonu povolania iba jedného z manželov, pričom povolaním treba rozumieť aj podnikanie. K rovnakému záveru dospel aj Najvyšší súd ČR v rozsudku zo dňa 27.09.2004, sp.zn. 22Cdo/684/2004, kde bolo uvedené, že nie je žiadny dôvod pre to, aby podnik nemohol byť predmetom bezpodielového spoluvlastníctva manželov upraveného Občianskym zákonníkom. To však len za predpokladu, že išlo o podnik patriaci obidvom manželom ako podnikateľom. Pokiaľ však podnikateľom bol len jeden z manželov a išlo o vec slúžiacu výkonu len jeho povolania, patrí podnik do oddeleného vlastníctva podnikajúceho manžela a nemohol sa stať predmetom bezpodielového spoluvlastníctva. V prejednávanej veci, nakoľko šlo o podnik patriaci a prevádzkovaný len žalovaným (ako fyzickou osobou - podnikateľom - živnostníkom), podnik ako taký do BSM nepatrí, a preto ho súd samostatným výrokom rozsudku ani nevyporiadaval. V konaní o vyporiadanie BSM v súvislosti s podnikom manžela - podnikateľa sa rozhodnutie súdu o vyporiadaní BSM obmedzí iba na zohľadnenie povinnosti manžela - podnikateľa zaplatiť do masy BSM sumu zodpovedajúcu všeobecnej cene podniku v čase vyporiadania BSM podľa jeho stavu ku dňu zániku BSM. Takto ustálená hodnota na sumu 19,- eur teda bola súdom pri určení výšky konečného vyporiadacieho podielu zohľadnená. Okrem toho bol stranám ako manželom za trvania manželstva poskytnutý hypotekárny úver z Tatra banka, a.s., ktorý ku dňu zániku manželstva nebol ešte v celom rozsahu splatený, keď zostatok k 11.12.2013 činil 18.711,04 eur. Žalovaný po rozvode manželstva a zániku BSM uhradil na tomto úvere sumu 9.214,80 eur, žalobkyňa neuhradila ani jednu splátku, uvedené skutočnosti neboli tiež sporné. Hypotekárny úver v čase rozhodnutia súdu nie je ešte splatený. Počas manželstva bol stranám ako manželom poskytnutý aj spotrebný úver Slovenskou sporiteľňou, a.s. na základe úverovej zmluvy uzatvorenej stranami ako manželmi č. 273737466 v sume 3.319,39 eur (toto tvrdenie žalovaného žalobkyňa nerozporovala), kde zostatok istiny ku dňu právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva činil 1.230,11 eur. Žalovaný po rozvode manželstva a zániku BSM uhradil aj s príslušenstvom na tomto úvere sumu 1.623,03 eur, žalobkyňa neuhradila ani jednu splátku, uvedené skutočnosti neboli tiež sporné. Uvedený úver v čase rozhodnutia súdu už je v celom rozsahu splatený. Občiansky zákonník nemá výslovné ustanovenie o tom, ako treba vyporiadať spoločné pohľadávky a dlhy manželov, ktoré sú spojené s ich bezpodielovým spoluvlastníctvom. Súdna prax však zastáva stanovisko, že v rámci komplexného riešenia majetkových vzťahov sa zásadne vyporiadávajú aj ďalšie spoločné majetkové práva a povinnosti, vrátane spoločných pohľadávok a dlhov, analogicky s použitím ustanovení § 149 a § 150 Občianskeho zákonníka, i keď predmetom BSM podľa § 143 Občianskeho zákonníka sú len veci, nie spoločné pohľadávky a dlhy (R 42/1972). Preto vyporiadanie neuhradeného spoločného úveru účastníkov je v súlade so súdnou praxou. Vyporiadanie dlhov (záväzkov) manželov podľa okolností prípadu možno vykonať prikázaním dlhu obom účastníkom alebo prikázaním dlhu jednému z účastníkov. V konaní potrebné je teda vyporiadať spoločný dlh z hypotekárneho úveru voči Tatra banka, a.s., ktorý vznikol obom manželom za trvania manželstva a ktorý t.č. nie je ešte v celom rozsahu vyplatený. Súd prikázal uvedený záväzok žalovanému, a to predovšetkým s poukazom na fakt, že hypotekárny úver sa viaže k bytu, ktorý súd tiež žalovanému prikázal. Okrem toho žalovaný doposiaľ uhradza sám splátky tohto úveru, teda na režime splácania sa prikázaním tohto záväzku žalovanému nebude nič meniť. Žalovaný súčasne tým, že záväzok spláca od roku 2013, deklaruje aj svoju ochotu a schopnosť tento úver splácať aj naďalej, pričom ale žalobkyňa uviedla, že na jeho splácanie finančné prostriedky nemá. Prikázanie dlhu žalobkyňi by teda zrejme z tohto dôvodu viedlo k vyvodeniu sankcií za nesplácanie hypotéky, čo nie je žiaduce, najmä aj s poukazom na existujúce záložné právo na byt. Čo sa týka spoločného dlhu manželov titulom spotrebného úveru v Slovenskej sporiteľni, a.s., tento nie je možné prikázať už výrokom súdu žiadnej zo strán, keďže ku dňu rozhodovania súdu bol už splatený v celom

rozsahu. Ak bol totiž spoločný dlh manželov zaplatený až po zániku ich bezpodielového spoluvlastníctva, potom v prípade, že bol už splatený pred rozhodnutím súdu o vyporiadaní, žiadnemu z účastníkov sa k zaplateniu už neprikazuje. Je to v súlade so zásadou, že možno prikázať len existujúci majetok, a nemožno teda rozhodnutím súdu (vo výroku) prikázať už zaplatený dlh, či zaniknutú pohľadávku alebo zničenú vec. Súd preto samostatným výrokom prikázal dlh z hypotekárneho úveru na základe zmluvy s Tatra banka, a.s. žalovanému v rozsahu jeho zostatku preukázaného ku dňu rozhodovania súdu, teda vo výške preukázaného zostatku po uhradení poslednej splátky splatnej v mesiaci november 2018 v sume 14.117,05 eur. Dlh voči Slovenskej sporiteľni, a.s. však predmetom vyporiadania už nebol. Pokiaľ sa niektorý z účastníkov po rozvoze manželstva podieľal na zaplatení spoločného dlhu už zo svojich výlučných prostriedkov do rozhodnutia o vyporiadaní, má právo na ich náhradu (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 3.10.2006 sp. zn. 22Cdo/14/2006). Nebolo preto správne tvrdenie žalobkyne, že tieto prostriedky nemožno zohľadniť. Táto skutočnosť sa potom premietne do výroku o povinnosti jedného z účastníkov zaplatiť určitú finančnú čiastku druhému na vyrovnanie jeho podielu. Žalovaný pritom učinil návrh, aby súd zohľadnil to, čo zo svojich výlučných prostriedkov uhradil na splátky hypotekárneho úveru z Tatra banka, a.s. a spotrebného úveru zo Slovenská sporiteľňa, a.s., pričom to, že splátky uhradil on sám, nebolo v konaní sporné. Výška ním uhradených splátok po rozvoze manželstva do rozhodnutia súdu na hypotekárny úver Tatra banka, a.s. činila 9.214,80 eur a výška ním uhradených splátok po rozvoze manželstva do rozhodnutia súdu na spotrebný úver Slovenská sporiteľňa a.s. činila 1.623,03 eur, ktoré súd zohľadnil. Súd ďalej uviedol, že pokiaľ žalobkyňa vo svojom podaní zo dňa 05.05.2017 žiadala zohľadniť finančné prostriedky, ktoré jej mali darovať rodičia a za ktoré mal byť spoločný byt zrekonštruovaný, súd uvádza, že toto svoje tvrdenie vôbec nepreukázala. Žalobkyňa ani bližšie neuviedla, kedy, v akej výške jej mali byť tieto prostriedky darované, pričom toto svoje tvrdenie vôbec nepreukázala, ani nenavrholo dokazovanie v tomto smere. Súd preto ani nemohol vedieť, v akej výške žiadala žalobkyňa prostriedky zohľadniť. Žalobkyňa pritom zaťažovalo dôkazné bremeno, aby preukázala, v akej konkrétnej výške vynaložila financie patriace do jej výlučného vlastníctva za účelom zveľadenia bytu patriaceho do BSM a že tak skutočne učinila. Samotná skutočnosť, že sa tak stalo, pritom nemôže vyplývať z toho (ako tvrdila), že je zrejme, že jej prostriedky museli byť darované, keďže byt mal hodnotu dvojnásobnú oproti výške poskytnutého hypotekárneho úveru, keďže rozdiel ceny mohol byť dopĺňaný z rôznych zdrojov (čo súd ale už neskúmal, keďže to nebolo predmetom tohto konania). Celkom zrejme nemohlo ísť ani o darovanie financií z úveru od Prvej stavebnej sporiteľne, a.s., kde dlžníkmi boli rodičia žalobkyne, keďže vo vzťahu k nim strany uviedli, že tieto zohľadňovať nežiadajú. Súdu potom nebolo zrejme, dar akých prostriedkov by mal byť v konaní zohľadnený. Žalobkyňa tak nepreukázala ani darovanie finančných prostriedkov, ani ich výšku, ani účel ich použitia, preto súd nemohol jej návrhu na zohľadnenie darovaných financií vyhovieť. Žalobkyňa navrhovala doplniť dokazovanie predložením daňového priznania žalovaného, na základe ktorého bude následne žalovaný od banky žiadať úver. Tento dôkaz súd nevykonal, keďže pre rozhodnutie súdu nie je podstatný. Pre účely rozhodnutia súdu bolo podstatné iba to, či má žalovaný dostatok financií na vyplatenie žalovanej, ktorých poskytnutie mal súd preukázané výpoveďou svedka Y., pričom svedok žalovanému prisľúbil pôžičku do času, kým si žalovaný úver v banke vybaví. To, v akej výške následne žalovaný úver od finančnej inštitúcie (aj na podklade daňového priznania) dostane na splatenie pôžičky od svedka Y., je vecou vzájomného vyporiadania a dohody týkajúcej sa splatenia pôžičky medzi svedkom a žalovaným (ako dlžníkom a veriteľom), a nie vzťahov medzi žalobkyňou a žalovaným. Vo vzťahu medzi stranami sporu je podstatné, že žalovaný má prisľub pôžičky od svedka Y. za účelom vyplatenia žalobkyne a to prakticky okamžite v potrebnej výške bez ohľadu na obsah daňového priznania žalovaného, čo je postačujúce pre konštatovanie jeho solventnosti pre účely tohto konania. Žalobkyňa navrhovala aj výsluch svojej matky, ktorá mala potvrdiť okolnosti, za akých bol vzatý úver z Prvej stavebnej sporiteľne, a.s., kde dlžníkmi sú rodičia žalobkyne. Výsluch svedkyne súd nevykonal ako nadbytočný, nakoľko strany zhodne vyhlásili, že prostriedky z tohto úveru nežiadajú zohľadniť (takýto návrh ani jeden z nich počas celého konania ani neučinil), a preto bolo pre rozhodnutie súdu irelevantné skúmanie okolností uzatvárania tejto zmluvy. Súd teda z vyššieho uvedených dôvodov vykonal vyporiadanie tak, že do výlučného vlastníctva žalobkyne prikázal osobný automobil Dacia Logan, do výlučného vlastníctva žalovaného prikázal byť vrátane podielu na spoločných častiach a zariadeniach bytového domu a podielu na pozemku a prikázal mu rovnako tak nesplatený zostatok hypotekárneho úveru voči Tatra banka, a.s. Vyporiadací podiel, ktorý je povinný žalovaný zaplatiť žalobkyňi, súd vypočítal nasledovne: Hodnota BSM = hodnota bytu 42.068,03 eur + hodnota motorového vozidla 500,- eur - spoločný záväzok 14.117,05 eur, predstavuje čistú hodnotu BSM v sume 28.450,98 eur. Z tejto sumy by mal mať každý z manželov podiel 1/2-ica, teda každému by malo pripadnúť po 14.225,49 eur. Žalovaný nadobudol byt v hodnote 42.068,03 eur a prevzal záväzok v sume 14.117,05 eur, teda mu celkovo pripadlo 27.950,98 eur, čo je o 13.725,49

eur viac, než na neho pripadá podiel 1/2. Žalobkyňa nadobudla auto v hodnote 500,- eur, čo je zase o 13.725,49 eur menej, než na ňu pripadá podiel 1/2. To znamená, že túto sumu by mala žalobkyňa dostať v rámci vyrovnania svojho podielu tak, aby každý z manželov mal polovičný podiel. Treba však zohľadniť, že žalovaný vynaložil zo svojich prostriedkov na úhradu splátok hypotekárneho úveru po rozvoде manželstva doposiaľ sumu 9.214,80 eur (Tatra banka a.s.) a na úhradu splátok spotrebného úveru po rozvoде manželstva sumu 1.623,03 eur (Slovenská sporiteľňa, a.s.), pričom od druhého manžela mu má byť uhradená táto suma vo výške zodpovedajúcej pomeru veľkosti ich podielov, teda v rozsahu 1/2, teda v prospech žalovaného treba zohľadniť polovicu zo sumy 10.837,83 eur (9.214,80 eur + 1.623,03 eur), čo je 5.418,92 eur. Žalovaný by mal žalobkyni vyplatiť 13.725,49 eur poníženú o sumu 5.418,92 eur (lebo tú by zas mala vyplatiť žalobkyňa jemu), čo je suma 8.306,58 eur. Nakoniec treba zohľadniť, že aj žalovaný má povinnosť uhradiť sumu 19,- eur ako sumu zodpovedajúcu všeobecnej cene podniku, teda žalovaný je povinný uhradiť ešte aj 19,- eur, čo potom predstavuje 8.306,58 eur + 19 eur, spolu: 8.325,58 eur. Súd preto zaviazal žalovaného na úhradu podielu v tejto výške. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 257 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok / ďalej len CSP/. Tu uviedol, že konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov je síce návrhovým konaním, konaním sporovým, ale špecifickosť tohto konania spočíva v tom, že ho môže podať ktorýkoľvek z bývalých manželov v záujme vyporiadať spoločný majetok a súčasne je konaním, v ktorom súd v otázke vyporiadania nie je viazaný návrhmi strán, bezpodielových spoluvlastníkov, ale postupuje podľa citovanej právnej normy, z ktorej vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi stranami (§216 ods. 2 CSP, § 150 Občianskeho zákonníka). Nie je rozhodujúce, ktorý z bezpodielových spoluvlastníkov po zániku BSM podal žalobu vo veci podľa § 149 ods. 3 Občianskeho zákonníka na súd a zaujal tak procesné postavenie žalobcu v konaní oproti druhému nevyhnutne v postavení žalovaného. Dôležité je, že rovnako tak žalobkyňa ako aj žalovaný sa na vyporiadanie BSM dohodnúť nevedeli. Pokiaľ sa bývalí manželia na vyporiadanie BSM nedohodnú, niet inej cesty než domáhať sa jeho vyporiadania na súde, a teda podanie žaloby je už len dôsledkom toho, že manželia neboli ochotní (schopní) sa dohodnúť, a teda možno konštatovať, že obaja rovnako zavinili, že niektorý z nich (mohol to byť ktorýkoľvek z nich) musel podať žalobu na súd. V konaní súd potom nie je viazaný návrhmi strán, akým spôsobom má BSM vyporiadať, ale je povinný vyporiadať ho v súlade so zásadami uvedenými v § 150 Občianskeho zákonníka bez ohľadu na návrhy strán, a preto je uplatnenie zásady úspechu pre účely náhrady trov konania nenáležitá. Z tohto dôvodu mal súd za to, že hoci súd vyporiadal BSM na základe žaloby žalobkyne, a teda v zásade bolo žalobe vyhovené (aj keď nie celkom takým spôsobom, ako žalobkyňa požadovala, keďže masa sa ustalovala počas konania, bolo potrebné zohľadniť vnosy žalovaného a ani vyporiadanie neprebehlo v žalobe navrhovaným spôsobom), zásada úspechu žalobkyne podľa § 255 ods. 1 CSP sa nepoužije, pretože je podľa súdu pri rozhodovaní o trovách daný dôvod na aplikáciu § 257 CSP, a to práve z vyššie uvedených dôvodov - charakteru konania, osobitného postavenia strán a aj z dôvodu, že súd nie je v tomto konaní viazaný návrhmi strán. V konaní nemožno konštatovať úspech či neúspech ani jednej strany, pretože súd (bez ohľadu na to, aké boli návrhy strán) aj tak pristúpi k vyporiadaniu podľa svojho uváženia v zmysle zákonných medzí a zásad, a práve táto povinnosť súdu a jeho možnosť ísť aj nad rámec návrhov strán, resp. odchýliť sa od nich, má značný vplyv na to, či a do akej miery bude žalobe vyhovené, preto zásada úspechu niektorej strany sa nemôže objektívne uplatniť. S poukazom na to potom súd nepriznal žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania, pretože v okolnostiach prípadu videl vyššie opísané dôvody osobitného zreteľa, na ktoré je podľa názoru súdu nutné prihliadať.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa. Nesúhlasí so záverom súdu, že by sa strany sporu zhodli na tom, že hodnota bytu je 42.068.03 eur. Už v žalobnom návrhu odhadla cenu predmetného bytu na sumu 50.000 eur. Žalobkyňa v rámci záverečnej reči na pojednávaní dňa 20.11.2018, ešte pred vyhlásením uznesenia o skončení dokazovania, predložila súdu odborné vyjadrenie spoločnosti Realitné centrum B10, s. r. o. o určení hodnoty nehnuteľnosti z ktorého vyplýva, že hodnota nehnuteľnosti je 65.000 eur. Predmetné odborné vyjadrenie bolo zo strany súdu prvej inštancie odmietnuté a nebolo zaradené ani do súdneho spisu. V dôsledku tejto skutočnosti potom následne v odôvodnení rozsudku vo veci samej absentuje aj vysvetlenie prečo nebolo na predložený dôkaz prihliadnuté a z akých dôvodov, nakoľko sa ani v súdnom spise nenachádza. Žalobkyňa zastáva názor, že súd sa mal vysporiadať s predloženým listinným dôkazom a to aj z toho dôvodu, že prakticky do hodnoty bytu sa odvíja celé vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva. Z uvedeného dôvodu považuje stanovenie hodnoty bytu na základnú a principiálnu vec a pretože si žalobkyňa nie je a nebola vedomá toho, že by v rámci konania došlo k zhode týkajúcej sa hodnoty bytu predložila uvedené odborné vyjadrenie, ktoré ako už bolo uvedené nebolo zo strany súdu zaradené do súdneho spisu a bolo na pojednávaní vrátené

žalobkyni. Na základe uvedených skutočností, žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

3. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný. Podľa neho vyjadrenie žalobkyne, že v spore predkladala ohodnotenie bytu na sumu vo výške 65.000,- eur je účelové a zavádzajúce. Sama žalobkyňa v žalobe doručenej súdu dňa 17. júna 2015 ako hodnotu bytu uviedla sumu vo výške 50.000 eur, pričom počas celého konania (t.j. viac ako tri roky) na preukázanie svojho tvrdenia neoznačila žiaden dôkaz. Žalovaný naproti tomu predložil počas konania ohodnotenie predmetného bytu (potvrdenie o trhovej hodnote nehnuteľnosti) v rámci jeho podania zo dňa 21. augusta 2017 na sumu vo výške 46.500,- eur. Potvrdenie o trhovej hodnote nehnuteľnosti a potvrdenie o nákladoch na rekonštrukciu loggie a pivnice prislúchajúcej k bytu predložil žalovaný v rámci svojho podania zo dňa 21. augusta 2017, pričom predmetné listiny boli oboznámené v rámci oboznámenie priebehu konania na pojednávaní konaného dňa 10. októbra 2017 sa strany sporu na hodnote zhodli, hodnota nehnuteľnosti je 42 068,03 eur. Vzhľadom na to žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

4. K vyjadreniu žalovaného na svoje odvolanie sa vyjadrila žalobkyňa. Uviedla, že si nie je vedomá toho, že by počas pojednávania pred súdom prvej inštancie došlo medzi stranami k dohode na hodnote bytu. Obdobné byty majú v Trenčíne podstatne vyššiu trhovú hodnotu a na tento fakt žalobkyňa v záverečnej reči poukázala, predkladajúc aj ohodnotenie bytu na sumu 65.000,- eur, ktoré do súdneho spisu nebolo založené.

5. K vyjadreniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný tak, že zopakoval svoje tvrdenia z vyjadrenia k odvolaniu žalobkyne.

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 370 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobkyne, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP.

7. Preskúmaním veci z odvolacích dôvodov uvádzaných žalobkyňou dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi odôvodňujúcimi rozsudok súdu prvej inštancie, a z tohto dôvodu na ne v celom rozsahu poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP.

8. K odvolacím námietkam žalobkyne odvolací súd dodáva, že po preskúmaní veci nezistil pri určení hodnoty spoločného bytu strán sporu na strane súdu prvej inštancie žiadne pochybenie.

9. Podľa § 186 ods. 2 CSP súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti. Na zmeny v tvrdeniach o skutočnostiach, na ktorých sa strany dohodli, súd neprihliada.

10. Súd pri svojom rozhodovaní vychádza zo skutočností, ktoré zistil vykonaným dokazovaním ale aj z iných skutočností, na ktorých zistenie nebol povinný dokazovanie vykonať a napriek tomu sa považujú za dané a pravdivé. K uvedenej druhej skupine skutočností patria skutočnosti všeobecne známe, skutočnosti známe súdu z jeho úradnej činnosti a tie skutočnosti, o ktorých nie je sú medzi stranami sporné a to buď preto, že skutkové tvrdenia jednej strany sporu druhá strana nerozporovala /§ 151 CSP/ alebo preto, že ide o skutkové tvrdenia, na ktorých sa strany sporu zhodli /§ 186 ods. 2 CSP/. V prípade skutkových tvrdení, na ktorých sa strany sporu zhodli musí byť splnená podmienka, že takéto skutkové tvrdenia konajúci súd vezme za preukázané a vychádza z neho pri rozhodovaní len vtedy, ak nemá dôvodnú pochybnosť o jeho pravdivosti. Ak tu takéto dôvodná pochybnosť je /vychádzajúca napríklad z vykonaného dokazovania/, nemôže konajúci súd bez ďalšieho pri svojom rozhodovaní zo zhodne tvrdenej skutočnosti vychádzať ale musí trvať na jej preukázaní dôkazmi. Ak by potom takéto skutočnosť preukázaná dôkazmi nebola, konajúci súd pri svojom rozhodovaní na ňu neprihliadne. V zmysle citovaného ustanovenia § 186 ods. 2 CSP zhodné skutkové tvrdenia strán sporu zároveň prinášajú pre strany sporu obmedzenie pokiaľ ide o zmenu ich názoru na zhodne tvrdenú skutočnosť. Pokiaľ strana sporu začne v konaní tvrdiť o určitej skutočnosti, na ktorej sa predtým s protistranou zhodla, niečo iné, na zmenu v jej tvrdeniach konajúci súd neprihliada. V takomto prípade je jedinou možnosťou pre stranu sporu, ktorá si zhodné tvrdenie „rozmyslela“ to, že vykonaným dokazovaním bude predchádzajúce zhodné skutkové tvrdenie vyvrátené, resp. vzbudí u súdu dôvodnú pochybnosť o jeho pravdivosti.

11. V danej veci je z obsahu spisu zrejmé, že na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 10.10.2017 strany sporu, teda žalobkyňa a žalovaný, zhodne uviedli, že hodnota spoločnej nehnuteľnosti, ktorá je

predmetom vypořádania BSM je 42.068,03 eur. Tomuto pojednávaniu predchádzalo písomné vyjadrenie žalovaného k žalobe žalobkyne, v ktorom tvrdil, že spoločný byt má hodnotu cca 43.000,- eur a predložil potvrdenie realitnej kancelárie o trhovej hodnote tohto bytu v rozmedzí 46.000 až 47.000,- eur. Okrem tohto listinného dôkazu iný dôkaz na hodnotu spoločného bytu strán sporu nebol v konaní vykonaný a ani navrhnutý. Na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 29.11.2018 žalobkyňa v rámci záverečnej reči podľa protokolácie v zápisnici o pojednávaní uviedla, že „Navrhuje teda byt predať, rozdeliť peniaze, vyplatiť dlžoby, mám so sebou ohodnotenie na 65.000,- eur.“. Odvolací súd po vypočutí zvukovej nahrávky uvedeného pojednávania konštatuje, že uvedená protokolácia záverečnej reči žalobkyne zodpovedá prednesu žalobkyne. Tak z protokolácie v zápisnici o pojednávaní ako aj zo zvukovej nahrávky pojednávania vyplýva, že žalobkyňa v rámci záverečnej reči, ani pred ňou, ani po nej súdu prvej inštancie nepredložila ňou tvrdené ohodnotenie spoločného bytu na 65.000,- eur a ani nenavrhol vykonať dôkaz takouto listinou.

12. Na základe uvedených zistení musí odvolací súd konštatovať, že hodnota spoločného bytu strán sporu, ktorý bol predmetom vypořádania BSM, bola správne súdom prvej inštancie určená v sume 42.068,03 eur a to na základe zhodných skutkových tvrdení strán sporu v zmysle § 186 ods. 2 CSP. Strany sporu sa na uvedenej hodnote spoločného bytu zhodli na pojednávaní pred súdom prvej inštancie a s ohľadom na skutočnosť, že jediný dôkaz, ktorý bol v spore na určenie hodnoty spoločného bytu vykonaný bolo ohodnotenie spoločného bytu realitnou kanceláriou na sumu 46.000 až 47.000,- eur, súd prvej inštancie nemal mať prečo dôvodnú pochybnosť o pravdivosti uvedeného zhodného skutkového tvrdenia strán sporu. Na zmenu v tvrdení žalobkyne o hodnote spoločného bytu /záverečná reč žalobkyne na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 29.11.2018/ súd prvej inštancie správne podľa § 186 ods. 2 veta druhá CSP neprihliadal, pretože toto nebolo sprevádzané predložením listinného dôkazu, na ktorý sa žalobkyňa odvolala, ani návrhom na vykonanie takéhoto dôkazu.

13. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny v celom rozsahu potvrdil.

14. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s čl. 4 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému odvolací súd priznal proti žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).